

STRATİGRAFİK DOKANAK

<i>Uyumlu katmanlar arasındaki dokanak</i>	<i>Uyumsuz katmanlar arasındaki dokanak</i>
1- Keskin dokanak 2-Dereceli dokanaklar - Progressif dereceli dokanak - Ara katmanlanmalı dereceli dokanak	1- Açılı Uyumsuzluk 2- Diskonformite 3- Parakonformite 4- Nonkonformite

UYUMLU KATMANLAR

Çökeltmede herhangi bir kesintinin olmadığı litolojiler arasındaki dokanaktır ve genelde paralel yüzeylerle sonlanırlar.

Uyumlu katmanları birbirinden ayıran yüzey "*Uyumluluk Yüzeyi*" ya da "*Konformite*" olarak adlanır.

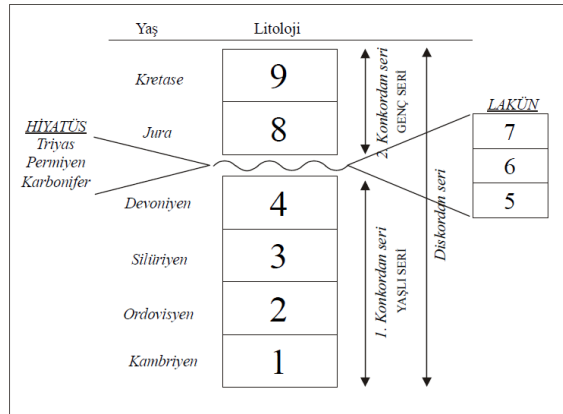
Uyumluluk yüzeyi, genç sedimanlar ile yaşlı sedimanlar arasındaki çökeltmemeliğin herhangi bir fiziksel belirtisinin olmadığı yüzeylerdir.

Diğer bir deyişle uyumluluk depolanmada herhangi bir kesinti ya da "hiyatus" un olmadığına işaret eder.

HIYATUS

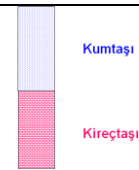
Stratigrafik dizilimde eksilmiş bulunan tabaka veya tabaka gruplarının aşınmalarına karşılık gelen zaman aralığına hiyatus adı verilir.

Lakün: Aşınmış tabaka veya tabaka gruplarına ise *lakün* denir.

Uyumlu katmanlar arasındaki dokanaklar ya keskin yada dereceli olabilir.

Keskin Dokanaklar: Farklı litolojiler arasındaki geçişin keskin ve belirgin olduğu sınırlardır. Sedimanter çökeltme ortam şartlarının aniden ve hızlı bir şekilde değişmesinin bir sonucu olarak gelişirler.

Dereceli Dokanak:

Farklı litolojiler arasındaki geçişin dereceli olduğu sınırlardır. Sedimanter çökeltme ortam şartlarının zaman içinde dereceli bir şekilde yani yavaş yavaş değişmesinin bir sonucu olarak gelişirler.

Dereceli dokanaklar iki şekilde olabilir.

1-Progressif dereceli dokanak:

Bir litolojinin diğer bir litolojiye tane boyu, mineral bileşimi yada diğer bir karakteristiğinin düzenli olarak derecelendiği dokanak çeşididir. Kireçtaşının istif yukarısına doğru belirli bir zon boyunca kumtaşı ile birlikte çökeldiği ve nihayetinde kumtaşına geçtiği dokanak bu tür dokanağa bir örnektir.

2- Ara katmanlanmalı dereceli dokanak:

Farklı iki litoloji arasında her iki litolojiye ait katmanların ardaalandığı bir zonun olduğu ve bu zonda istif yukarısına doğru gidildikçe alttaki litolojinin katmanlarının giderek incelmesi ve azaldığı buna karşın üstteki litolojiye ait katmanların giderek kalınlaştığı ve tamamen o litoloji geçtiği dereceli dokanak çeşididir.

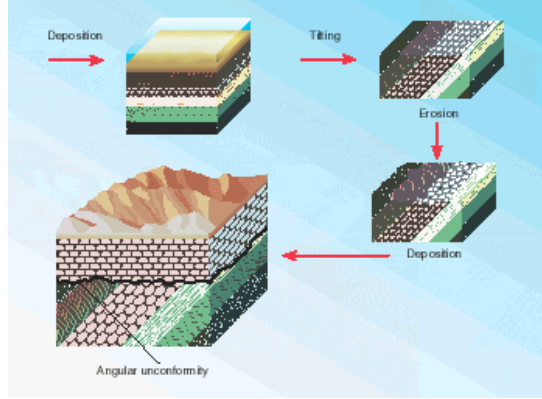

UYUMSUZ KATMANLAR

Bir istifte üst üste gelen katmanların birbirlerini izleyen yaşlarda olmadığı yada farklı kayaç türleri arasındaki dokanak çeşididir.

Uyumsuz katmanlar arasındaki dokanak, istifi oluşturan katmanların çökmesinde bir devamlılığın olmadığı ve genç tabakaların çökmesinden önce bu tabakaların çökmediği bölgede ayrışma ve erozyonun etkili olduğunu gösterir

Uyumsuz katmanları birbirinden ayıran yüzeyler "Uyumsuzluk Düzlemi" ya da "Unkonformite" olarak adlandırılır. Uyumsuzluk düzlemi erozyon ya da çökmemelik yüzeyidir.

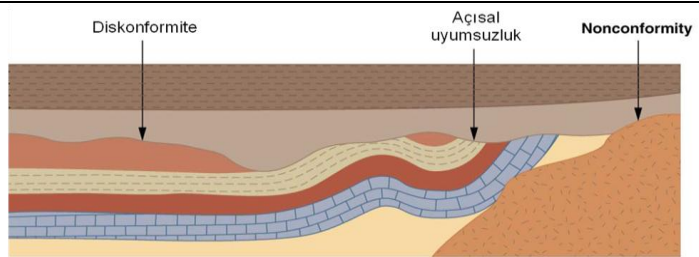

UYUMSUZ KATMANLAR ARASINDAKİ DOKANAK ÇEŞİTLERİ

Uyumsuz katmanlar arasında bir açısal ilişkinin varlığı ya da yokluğu, katmanları birbirinden ayıran belirgin erozyonel bir yüzeyin olup olmadığı ve uyumsuzluk yüzeyinin altındaki kayaçların cinsine bağlı olarak dört çeşit uyumsuzluk yüzeyi belirlenmiştir.

1- Açılı Uyumsuzluk

- 2- Diskonformite
- 3- Parakonformite
- 4- Nonkonformite

Bölgesel yayımlı uyumsuzluklar bir tipten diğerine değişebilirler.

Açılı uyumsuzluk

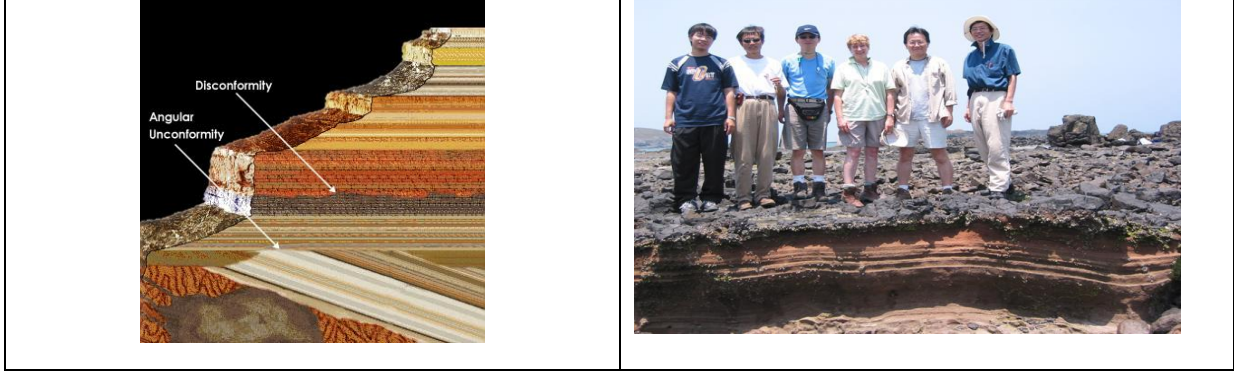
Eğimli ya da kırılmış kayaçların erozyon yüzeyleri üzerine gelen genç sedimanların oluşturduğu uyumsuzluk çeşididir. Yaşlı kayaçlar genç kayaçlardan daha farklı bir yöne eğilimlidir. Dar coğrafik bölgelerle sınırlı açılı uyumsuzluklar *lokal açılı uyumsuzluklar*, onlarca hatta yüzlerce km uzayan uyumsuzluklar ise *rejyonel veya bölgesel açılı uyumsuzluklar* olarak adlandırılır.

Diskonformite:

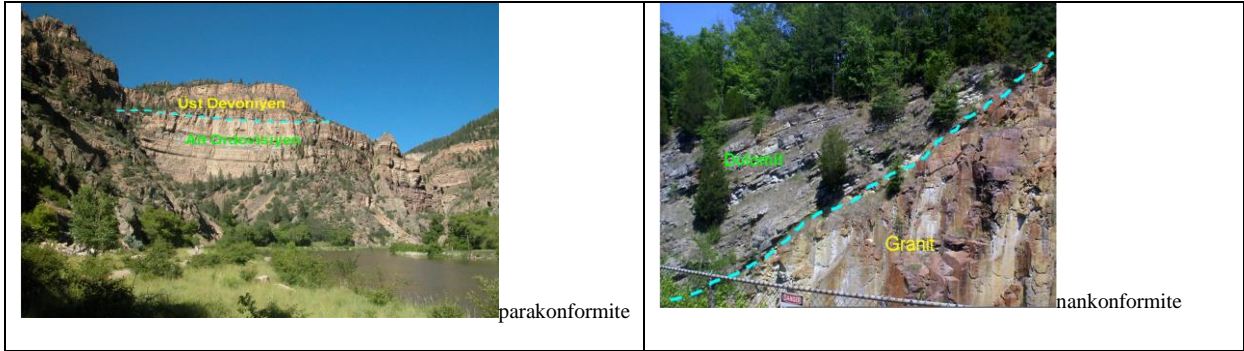
Uyumsuzluk yüzeyinin altındaki ve üstündeki birimlerin tabakalanma düzlemlerinin birbirine paralel olduğu, genç birimle yaşlı birim arasındaki dokanın belirgin ya da düzensiz ezyonal bir yüzey olduğu uyumsuzluk çeşididir. Diskonformiteler onlarca metreye ulaşan röliyeflerin olduğu ezyonal yüzeylerde kolayca tanınabilir.

Diskonformite yüzeyleri veya açılı uyumsuzluk yüzeyleri fosil toprak zonları (paleosol) ya da taban konglomeraları ile temsil edilebilirler. Diskonformiteler düşey yükselme ve bunu takip eden aşınmalar esnasında yatay kalan yaşlı kayaların belli bir ezyon periyodu sonucunda oluştuğu kabul edilebilir.

3. Parakonformite:

Uyumsuzluk düzleminin altında ve üstündeki tabakaların paralel olduğu ve uyumsuzluk düzleminin gözle belirlenemediği yada herhangi bir erozyonal yüzeyin tanımlanamadığı gizli uyumsuzluklardır. Parakonformiteler kolayca tanınmazlar. Bu yüzeyler fosil zonlarının yokluğu ya da keskin fauna değişimleri gibi paleontolojik belirtilerden yola çıkılarak, belirlenen kayıp katmanlara dayandırılarak tanımlanır.

4-Nonkonformite Yaşlı magmatik ya da masif metamorfik kayalar ile sedimanter kayalar arasındaki uyumsuzluklar nonkonformite olarak adlandırılır. Nonkonformite dışındaki **Uyumsuzluklar** sedimanter kayalar arasında gelişir. Nonkonformite ise sedimanter kayalarla magmatik yada metamorfik kayalar arasındaki gelişir. Uyumsuzluk düzlemlerinin varlığı sedimantolojik çalışmalarda oldukça önemlidir. Çoğu stratigrafik istifler uyumsuzluklarla sınırlandırılmışlardır. Uyumsuzluklar istiflerin sedimantasyon kayıtlarının eksik olduğunun bir işaretidir. Uyumsuzluklar sadece stratigrafik kayıtların bir kısmının kayıp olduğunu göstermezler. Aynı zamanda bu uyumsuzluk düzlemleri ile temsil edilen zaman periyodu boyunca önemli jeolojik olayların (yükselme- kıvrılma, erozyon) gerçekleştiğine işaret eder.

LİTOSTRATİGRAFI BİRİMLERİNİN TANIMLANMASINDA

GÖZÖNÜNDE TUTULACAK ESASLAR

I: Birimin adı: Litostratigrafi biriminin adı genellikle iki terimden oluşur.

a- Litostratigrafi biriminin tip kesitinin bulunduğu yerdeki uygun bir coğrafya adı.

b- Litostratigrafi biriminin varsa egemen litolojisini belirten terim veya litostratigrafi biriminin mertebesi (Akdere Kumtaşı Üyesi, Orhaniye Formasyonu, Keban Grubu gibi).

Litostratigrafi birimlerinin adlandırılmasında coğrafya adı olarak uzun ve birleşik adlardan kaçınılmalıdır (Kocarıgözü yokuşu Kireçtaşı Üyesi)

II-Tip yeri: Litostratigrafi biriminin en iyi görüldüğü yerin coğrafya adı ve yöre tanımı verilmelidir.

III- Tip kesit ve yardımcı kesit: Litostratigrafi biriminin ölçülmüş tip kesiti ve gerekiyorsa bir veya daha çok yardımcı kesitinin yerleri belirtilmelidir. Bunların 1:25 000 ölçekli haritadaki koordinatları verilmelidir.

IV- Litoloji özellikleri: Litostratigrafi biriminin litoloji özellikleri ana hatlarıyla açıklanmalı ve ayrıca komşu birimlerden kendisini ayıran özellikler vurgulanmalıdır.

V- Kalınlık: Litostratigrafi biriminin kalınlığı ve varsa kalınlık değişimleri belirtilmelidir.

VI- Alt ve üst sınırlar: Litostratigrafi biriminin alt ve üst sınırlarının nitelikleri (dereceli geçişli, keskin sınır, uyumsuz sınır) belirtilmelidir.

VII- Yanal sınırlar: Litostratigrafi biriminin yanal yayılımı, yanal sınırlarının nitelikleri ve birimin genel biçimine ilişkin bilgi verilmelidir.

VIII- Fossil topluluğu: Litostratigrafi biriminin fossil topluluğu hakkında bilgi verilmelidir.

IX- Yaşı: Litostratigrafik birimin yaşına ilişkin bilgiler verilmelidir.

X- Korelasyon (Deneştirme): Litostratigrafi biriminin daha önce tanımlanmış bulunan diğer komşu birimlerle korelasyonu yapılmalıdır.

XI- Yüzey şekli: Litostratigrafi biriminin yüzey şeklinin özelliklerine (topografya, jeomorfolojik görünüm) ilişkin bilgi verilmelidir.

XII- Diğer bilgiler: Litostratigrafi birimini daha önce tanımlamış araştırmacılar varsa bunların adları ve yayın referansları, şimdiki adı veren araştırmacının ad değişikliği nedenleri ve bu çalışmasına ait diğer gerekli bilgiler verilmelidir.

a- Formasyon: Bir veya birkaç tip litolojiden oluşan ve yapısındaki belirgin litoloji özelliğinden dolayı komşu birimden ayırt edilebilen kaya birimidir. Formasyon, çalışılan bölgenin genel jeolojik durumunu anlatmak ve yorumlamak için kullanılan esas birimdir. Formasyon mertebesindeki birimin kalınlığı birkaç metreden yüzlerce metreye kadar değişebilir. Pratik yünden formasyonun temel özelliği 1:25.000 ölçekli haritaya geçirilebilen bir kaya birimi olmasıdır.

Formasyonun adı, tip yer ve tip kesitteki bir coğrafya adından alınır (örneğin, Yakacık Formasyonu) Ancak **formasyon** tek bir litolojiden oluşmuşsa coğrafya adı ve litoloji adı kullanılabilir.

b- Üye: Mertebeye formasyonun bir altında bulunan bir kaya birimidir, formasyonun bir bölümünü oluşturur. Formasyon içinde kendisine komşu olan diğer kısımlardan, litolojik özellikleri bakımından ayırt edilir. Üye tanımında kalınlık yönünden bir sınırlama yoktur. Bir üye seçilmiş bir tip kesit ile belirtilir. Üyenin adı, tip yeri ve tip kesitteki bir coğrafya adından alınır ve mümkünse kendisini oluşturan kayalardan egemen olanın adı ile birlikte kullanılır (örneğin Aktepe kireçtaşı Üyesi).

c- Tabaka: Litostratigrafi birimlerinin en alt mertebesidir. Altında ve üstünde bulunan diğer kayalardan gözle açıkça ayırt edilebilen bir kaya birimidir. Tanımlanması yararlı görülen ve seçilmiş bir tip kesite dayandırılan bir veya birkaç tabakaya özel bir ad verilir. Bu ad, tip kesitin bulunduğu yerin coğrafya adından, litolojiden ve "tabaka" teriminden oluşur (Örneğin; Boztepe Kireçtaşı Tabakası).

d- Grup: Mertebeye formasyonun üzerinde bulunan bir litostratigrafi birimidir. Belirli ortak özellikleri olan doğal ilişkili iki veya daha çok sayıda komşu formasyonlar topluluğundan oluşur. Bir grubun tip kesiti veya yardımcı kesitleri yoktur Grup bir kaya birimi olarak önerilirken, grubu oluşturan formasyonlar ve bunları birleştiren özellikler ayrıntılı olarak anlatılmalıdır. Bir grubun adı, öncelikle onu oluşturan formasyonların tip yerlerine yakın bir coğrafya adından alınmalıdır (Örneğin Tanin Grubu).

e- Üsgrup: Belirgin ortak özellikleri olan iki veya daha fazla sayıda komşu gruplar için üsgrup terimi kullanılır.

LİTODEM BİRİMLERİ

Litodem birimleri, litostratigrafi birimlerinin aksine, genellikle istiflenme yasasına uymazlar. Bunlar, intrüzyonlu veya şiddetli yapısal değişime ve/veya şiddetli metamorfizmaya uğramış kaya birimleridir.

Litodem birimlerinin tanımlanması ve adlanması, litostratigrafi birimlerinin tanımlama ve adlama kurallarına benzerlik gösterir

Litodem birimleri, gözlenebilir kaya nitelikleriyle tanımlanır. Litodem birimlerinin sınırları litolojinin değiştiği yerlerden geçirilir. Litolojik değişikliğin dereceli olduğu durumlarda sınır, araştırmacının gözlem ve değerlendirmesine bağlı olarak seçilir.

Litodem birimleri sınıflamasında temel birim litodem' dir.

i- Litodem: Kendi içinde litolojik beraberlik, komşu kaya birimlerinden ise ayrıtlanan litoloji özellikleriyle bir farklılık gösteren, haritalanabilir, intrüzyonlu veya şiddetli yapısal değişmeye ve/veya şiddetli metamorfizmaya uğramış, genellikle tabakalı olmayan, bir veya daha fazla kaya çeşitlerinden oluşan bir birimdir.

Haritalama ve mertebeye bakımından formasyon ile eşdeğerdir. Ancak alt bölümlenmesi yoktur.

Birimin tanımlanması tip ve referans yerlerine dayandırılarak yapılmalıdır. Bir litodemin adı, tip yerinin coğrafya adı ile kaya adı veya tanımlama terimlerinden oluşur (Bitlis Metamorfikleri, Uludağ Graniti, Kapıdağ Plütönu).

ii- Takım: Aynı sınıftan (plütönik, metamorfik gibi), birbirleriyle ilişkili iki veya daha fazla litodemin oluşturduğu bir kaya birimidir. Haritalama ve mertebeye bakımından grup ile eşdeğerdir. Takım adı, coğrafya adı ve takımın tanımın açıklayan bir terim veya "takım" teriminden oluşur (Bitlis metamorfik Takımı, Kırşehir Plütönik Takımı, Eğrigöz İntrüzif Takımı).

iii- Üstakım: Birbirleriyle ilişkili iki veya daha fazla takım veya karmaşık içeren bir litodem birimidir. Haritalama ve mertebeye bakımından üsgrup ile eşdeğerdir. Bir coğrafya adı ile "üstakım" teriminden oluşur.

iv- Karışık (Melanj): İki veya daha fazla kaya çeşidi sınıfından (magmatik, metamorfik, sedimanter) oluşmuş birbirinden kopuk, ilksel ilişkileri korunmamış kaya topluluğu veya karışımıdır. Yapıca basit veya karışık olabilir.

Karışık, mertebeye takım ya da üstakıma karşılık olarak alınabilir. Karışık kökenine göre yapısal, sedimanter veya bunların karışımı olabilir. Karışık adı, uygun bir coğrafya adı ve “karışık” terimlerinden oluşur (Hatip Karışığı, Ankara melanji)

v- Karmaşık (Kompleks): İlksel ilişkileri korunmuş, genellikle magmatik ve metamorfik kaya birimlerinin belirli bir sistem içerisinde, aynı cinsten olanların devamlılık gösterdiği, tüm kaya topluluğuna “ karmaşık” adı verilir.

Mertebece takım ya da üstakıma karşılık gelebilir. Karmaşık adı uygun bir coğrafya adı ve “karmaşık” teriminden oluşur (Uludağ Karmaşığı, Çayırbağı Karmaşığı) Volkanik kayaların oluşturduğu karmaşıklarda “volkanik” terimi araya eklenir (Kızılcahamam Volkanik Karmaşığı). “Temel karmaşığı” kuralı olarak kullanılabilen bir adlanma şeklidir.

vi- Masif: İki ya da daha fazla karmaşığın bir araya gelmesinden oluşan ve genellikle en az birkaç kilometre eninde ve boyunda olan birimlere “masif” adı verilir.

Uygun bir coğrafya adı ve “masif” terimi ile birlikte kullanılır (Kırşehir Masifi)

I- Birimin adı: Litostratigrafi biriminin adı genellikle iki terimden oluşur.

a- Litostratigrafi biriminin tip kesitinin bulunduğu yerdeki uygun bir coğrafya adı.

b- Litostratigrafi biriminin varsa egemen litolojisini belirten terim veya litostratigrafi biriminin mertebesi (Akdere Kumtaşı Üyesi, Orhaniye Formasyonu, Keban Grubu gibi).

Litostratigrafi birimlerinin adlandırılmasında coğrafya adı olarak uzun ve birleşik adlardan kaçınılmalıdır (Kocaragıppaşa yokuşu Kireçtaşı Üyesi)

II-Tip yeri: Litostratigrafi biriminin en iyi görüldüğü yerin coğrafya adı ve yöre tanımı verilmelidir.

III- Tip kesit ve yardımcı kesit: Litostratigrafi biriminin ölçülmüş tip kesiti ve gerekiyorsa bir veya daha çok yardımcı kesitinin yerleri belirtilmelidir. Bunların 1:25 000 ölçekli haritadaki koordinatları verilmelidir.

IV- Litoloji özellikleri: Litostratigrafi biriminin litoloji özellikleri ana hatlarıyla açıklanmalı ve ayrıca komşu birimlerden kendisini ayıran özellikler vurgulanmalıdır.

V- Kalınlık: Litostratigrafi biriminin kalınlığı ve varsa kalınlık değişimleri belirtilmelidir.

VI- Alt ve üst sınırlar: Litostratigrafi biriminin alt ve üst sınırlarının nitelikleri (dereceli geçişli, keskin sınır, uyumsuz sınır) belirtilmelidir.

VII- Yanal sınırlar: Litostratigrafi biriminin yanal yayılımı, yanal sınırlarının nitelikleri ve birimin genel biçimine ilişkin bilgi verilmelidir.

VIII- Fosil topluluğu: Litostratigrafi biriminin fosil topluluğu hakkında bilgi verilmelidir.

IX- Yaşı: Litostratigrafik birimin yaşına ilişkin bilgiler verilmelidir.

X- Korelasyon (Deneştirme): Litostratigrafi biriminin daha önce tanımlanmış bulunan diğer komşu birimlerle korelasyonu yapılmalıdır.

XI- Yüzey şekli: Litostratigrafi biriminin yüzey şeklinin özelliklerine (topografya, jeomorfolojik görünüm) ilişkin bilgi verilmelidir.

XII- Diğer bilgiler: Litostratigrafi birimini daha önce tanımlamış araştırmacılar varsa bunların adları ve yayın referansları, şimdiki adı veren araştırmacının ad değişikliği nedenleri ve bu çalışmasına ait diğer gerekli bilgiler verilmelidir.

a- Formasyon: Bir veya birkaç tip litolojiden oluşan ve yapısındaki belirgin litoloji özelliğinden dolayı komşu birimden ayırt edilebilen kaya birimidir. Formasyon, çalışılan bölgenin genel jeolojik durumunu anlatmak ve yorumlamak için kullanılan esas birimdir. Formasyon mertebesindeki birimin kalınlığı birkaç metreden yüzlerce metreye kadar değişebilir. Pratik yönden formasyonun temel özelliği 1:25.000 ölçekli haritaya geçirilebilen bir kaya birimi olmasıdır.

Formasyonun adı, tip yer ve tip kesitteki bir coğrafya adından alınır (örneğin, Yakacık Formasyonu) Ancak **formasyon** tek bir litolojiden oluşmuşsa coğrafya adı ve litoloji adı kullanılabilir.

b- Üye: Mertebeye formasyonun bir altında bulunan bir kaya birimidir, formasyonun bir bölümünü oluşturur. Formasyon içinde kendisine komşu olan diğer kısımlardan, litolojik özellikleri bakımından ayırt edilir. Üye tanımında kalınlık yönünden bir sınırlama yoktur. Bir üye seçilmiş bir tip kesit ile belirtilir. Üyenin adı, tip yeri ve tip kesitteki bir coğrafya adından alınır ve mümkünse kendisini oluşturan kayalardan egemen olanın adı ile birlikte kullanılır (örneğin Aktepe kireçtaşı Üyesi).

c- Tabaka: Litostratigrafi birimlerinin en alt mertebesidir. Altında ve üstünde bulunan diğer kayalardan gözle açıkça ayırt edilebilen bir kaya birimidir. Tanımlanması yararlı görülen ve seçilmiş bir tip kesite dayandırılan bir veya birkaç tabakaya özel bir ad verilir. Bu ad, tip kesitin bulunduğu yerin coğrafya adından, litolojiden ve "tabaka" teriminden oluşur (Örneğin; Boztepe Kireçtaşı Tabakası).

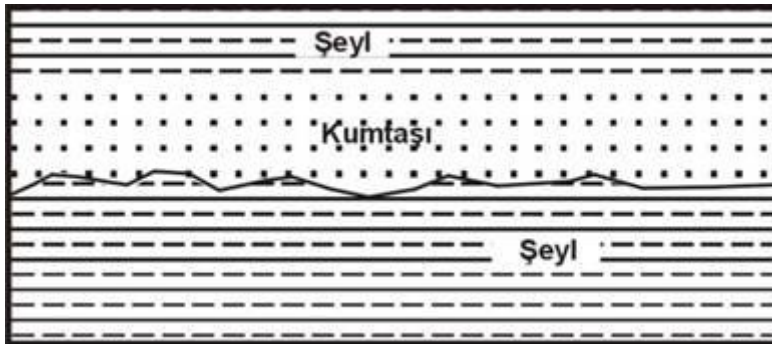
d- Grup: Mertebeye formasyonun üzerinde bulunan bir litostratigrafi birimidir. Belirli ortak özellikleri olan doğal ilişkili iki veya daha çok sayıda komşu formasyonlar topluluğundan oluşur. Bir grubun tip kesiti veya yardımcı kesitleri yoktur Grup bir kaya birimi olarak önerilirken, grubu oluşturan formasyonlar ve bunları birleştiren özellikler ayrıntılı olarak anlatılmalıdır. Bir grubun adı, öncelikle onu oluşturan formasyonların tip yerlerine yakın bir coğrafya adından alınmalıdır (Örneğin Tanin Grubu).

e- Üsgrup: Belirgin ortak özellikleri olan iki veya daha fazla sayıda komşu gruplar için üsgrup terimi kullanılır.

FİLİŞ: İlk kez Studer (1827) tarafından kullanılmış olan bu terim, Alp jeosenklinealine ait Mesozoyik yaşlı kalın kumtaşı şeyl ardalanması şeklindeki çökellere verilmiş bir addır. Günümüzde filiş terimi türbiditik akıntılarla oluşmuş olan ve her devirde oluşabilen, kalın kumtaşı, şeyl, kiltası, marn ardalanmasından oluşan çökel istifler için kullanılmaktadır. Filiş terimi bir fasiyesi ifade eder ve bir ortamı karakterize eden çökel istifin adıdır. Filiş kalın ve denizel bir sedimandır.

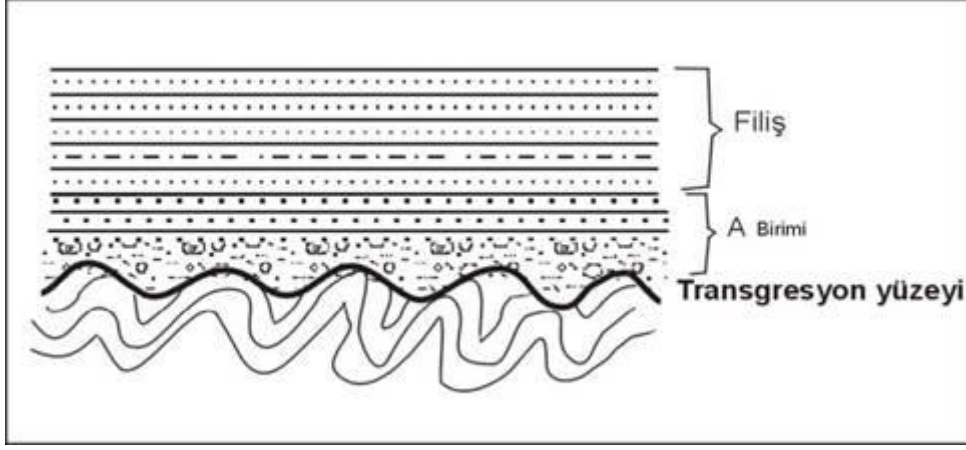
Filişin karakteristik özellikleri şunlardır:

1. Filiş, şeyl, çamurtaşı, kiltası ve marn gibi ince taneli sedimanlar ile kumtaşı gibi daha iri taneli sedimanların ardalanması şeklindedir.
2. Kumtaşları genellikle kötü boylanmalıdır ve bu kumtaşlarının içinde önemli oranda kil boyu kırıntılar bulunur.
3. Zaman ve mekan içinde yani yanal ve düşey olarak bir filişin içindeki şeyl ya da kumtaşı oranı değişebilir. Bazı yerlerde kumtaşı ile şeyl eşit miktardadır. Bu tür filişlere normal filiş denir. Bazı yerlerde şeyl kumtaşlarından daha fazladır. Bu tür filişlere de şeylli filiş denir. Eğer kumtaşı miktarı diğer litolojilerden daha baskın ise bu tür filişlere de kumlu filiş denmektedir.
4. Filişlerde kumtaşı bantlarının alt sınırları şeyllerle keskin dokanaklıdır. Üst sınırları ise şeyllerle tedrici geçişlidir. Yani alttan üste doğru kumtaşlarından şeyllere geçilirken dokanak tedrici, şeyllerden kumtaşlarına geçilirken tabaka yüzeyi keskindir.

5. Filişin kumtaşları çoğu zaman dereceli tabakalanmalıdır. Çok ince taneli olan kumtaşlarında paralel laminalanma, konvolüt laminalanma ve akıntı ripple'ları görülebilir.
6. Kumtaşı tabakaları genellikle yanal yönde süreklidirler. Herhangi bir kumtaşı tabakasını yüzlerce metre izlemek mümkündür.
7. Akıntı yönlerinde (kaval yapısı) bir yerden diğer bir yere sık sık önemli değişiklikler görülmez. Yani akıntılar oldukça geniş bir alan içinde hep aynı yöndedir.
8. Filiş içinde slum, çakıllı kumtaşı, çakıllı çamurtaşlarına sık rastlanır. Bazı filişler içinde çok büyük boyutlu ekzotik (yabancı) bloklar bulunabilir.
9. İliş içinde genellikle az fosil bulunur. Şeyl tabakalarının üst kesiminde mikro fosil bulunabilir. Buradaki fosiller genellikle pelajiktir. Kumtaşları içinde ise *römaniye* (taşınmış) fosiller bulunur. Filiş içinde yerli sığ deniz fosili bulunmaz. Ayrıca *biyostrom* ve *biyoherm* de yoktur.
10. Filiş içinde büyük ölçekli çapraz tabakalanma gözlenmez.
11. Kuruma çatlağı, kuş ayak izleri gibi atmosfere çıkışı gösteren sedimanter yapılar yoktur.
12. Filiş yanal ve düşey yönde filiş özellikleri taşımayan başka çökellere geçebilir.
13. Filiş fasiyesindeki bir birim daha yaşlı bir birim üzerine hiçbir zaman transgressif olarak gelmez. Transgressyon yüzeyi ile gerçek filiş arasında filiş fasiyesinde olmayan başka bir birim yer alır.

Tektonik açıdan filiş paroksizmadan hemen önce çökelen bir sedimandır. Filişin karşıtı ise molastır. Molas paroksizmadan sonra veya paroksizma sırasında depolanan bir sedimandır. Molasta kaba kırıntılılar hakimdir.